

Dopad omezujících opatření vyvolaných nákazou onemocněním Covid-19 - od Corona Virus Disease 2019 na naši činnost

POHLED PRÁVNÍKA

1) Opatření, která vyvolal Covid-19 má významné právní dopady, které známe ze sdělovacích prostředků a týkají se i nás.

V první řadě je to omezení akcí typu schůzek a setkání. Zde je řešení vcelku prosté - musíme respektovat opatření a nescházet se.

Na druhém místě jsou to akce (výpravy, tábory v době jarních prázdnin apod.), které byly dlouhodobě plánovány v době, kdy zákazy a omezení nebyly známy, a měly se konat právě v době zákazů. Ty mohou vyvolat potřebu odpovědí na dvě otázky:

a) jak se ekonomicky vypořádat s nekonáním akce, u které byly účastníky (rodiči) zaplacený účastnické poplatky, a

b) co se službami které byly objednány a zcela nebo z části zaplacený?

2) Pro pochopení situace je nutné si uvědomit, že účast na takové akci je fakticky smlouva: zavazujeme se účastníku umožnit se akce účastnit a účastník se zavazuje uhradit poplatky a podřídit se režimu akce. V důsledku omezení (opatření, která vyvolal Covid-19), která byla státem nařízena a brání v konání akce,

a) akci uspořádat nesmíme a zákazem se její konání stalo nemožným (§ 2006 OZ) - nelze přece pořádat to, co bylo zakázáno.

b) tím smlouva o účasti na akci **zaniká**. To nastává přímo ze zákona.

c) zrušení akce a zánik smlouvy je třeba oznámit co nejdříve všem dotčeným - tedy jak účastníkům, tak případným ubytovatelům, pronajímatelům, lektorům apod.

3) Zánikem smlouvy vzniká povinnost stran navzájem si vydat, co si plnily. Pro nás to znamená

a) **povinnost vrátit již poskytnuté účastnické poplatky.**

Poznámka: Stejnou povinnost máme u akce zrušené nikoliv z důvodů zákazu, ale na doporučení státu nebo veřejné autority (to může dát i např. WHO). Jako důkaz o správnosti rozhodnutí akci zrušit, je potřeba uschovat dokumenty s doporučením. Podobné to bude u rozhodnutí akci nekonat z opatrnosti. Tu je třeba (důkazy!) podpořit stanoviskem příslušného orgánu (hygienické stanice, lékaře) o tom, že rozhodnutí zrušit akci je činěno k naplnění závazných zákazů a opatření a cílů, které sledují.

b) **právo žádat zálohy na služby související s konáním akce**, pokud tyto služby nelze pro zákaz využít (např. ubytování)^{1/}. Situace by měla být řešena ve smlouvě, pokud problém neřeší neb jí není či nebylo nic dohodnuto ústně, nastupuje občanský zákoník. Pokud službu čerpat nelze, neboť by tím byl porušen zákaz (opatření, která vyvolal Covid-19), pak smlouva s naším dodavatelem

a. opět přímo ze zákona zaniká,

b. zánik musíme oznámit co nejdříve našemu smluvnímu partneru,

c. máme právo na vrácení toho, co jsme mu zaplatili. Stornopoplatky ani výdaje, které učinil, nemůže požadovat, neboť situace vznikla zásahem tzv. vyšší moci („mimořad-

^{1/} Pro úplnost: je třeba, aby akci nebylo možné konat vůbec tedy ani za pomoci třetí osoby (nepřipadá v úvahu) nebo až po zrušení zákazu konání akcí (u časově vázaných akcí, jako třeba jarní prázdniny, rovněž nepřipadá v úvahu).

ná nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka účastníkem nevyvolaná^{2/} - § 2913 odst. 2 OZ).

Poznámka: Pokud by ovšem zrušení naší akce vycházelo pouze z doporučení nebo naší opatrnosti a nikoliv v důsledku vyšší moci, pak by náš smluvní partner mohl odepřít vrácení inkasovaných záloh, případně požadovat stornopoplatky. Pak by nezbylo, případ od případu, se obrátit na soud.

- 4) U materiálu objednaného nebo již koupeného na akci, je třeba zaplatit nebo doplatit a zboží převzít, neboť u kupní smlouvy nemožnost plnění nastala (ledaže by to bylo písemně nebo ústně dohodnuto).
- a) Výdaje, které nám tím vzniknou, mohou být škodou (pokud by se jednalo o věci jinak nevyužitelné), nebo ve faktickém slova smyslu zásobami na akce příští. Tyto výdaje nás však neopravňují ke krácení účastnických poplatků, které by měly být vráceny celé, pokud se s účastníky (zákonnými zástupci) nedohodneme jinak.
- b) Škoda, která nám vznikla, půjde k naší tíži. Vyskytují úvahy o odpovědnosti státu - ČR, za dobu od 12. do 23. března 2020 (tzv. krizový zákon č. 240/2000 Sb.). Zákon ovšem vznikl, aniž by předvídal možnost pandemie. Navíc stát v současné době přijímá řadu opatření, aby občanům a právnickým osobám, pomohl zvládnout tuto situaci (odklady plateb, peněžité příspěvky a dávky, bezúročné půjčky). Za těchto okolností by soud požadavky, které bychom uplatňovali, v porovnání s milionovými ztrátami jiných subjektů, zamítl pro rozpor s dobrými mravy, nehledě na skutečnost, že stát peněžně podporuje naše potřeby (dotacemi).

5) Konkrétní situace

- a) **Otázka:** Musí pobočný spolek vrátit účastníkům zálohy na víkendové akce, které se měly konat v době zákazu vydaného opatřeními, která vyvolal Covid-19?

Odpověď: Ano a v plné výši, pokud se se účastníky (zákonnými zástupci) nedohodneme na odečtení nezbytně nutných a potřebných nákladů, které jsme vynaložili.

- b) **Otázka:** Pokud doba konání akce spadala/spadá do doby vydání zákazu poskytování ubytovacích a stravovacích služeb v důsledku opatření, která vyvolal Covid-19, můžeme požadovat vrácení záloh?

Odpověď: Ano, máme právo na vrácení celých již zaplacených záloh pro nemožnost konání, neboť takové akce byly zakázány.

- c) **Otázka:** Pokud byla akce zrušena ještě před vydáním zákazu konání akcí z opatrnosti, musí pobočný spolek vrátit přijaté zálohy?

Odpověď: Ano, stejná odpověď jako u otázky a).

- d) **Otázka:** Má pobočný spolek nárok na náhradu přiměřených nákladů, na akci nutných a účelně vynaložených v době kdy zákaz konání nebyl znám?

Odpověď: Po účastnících je požadovat nelze, ledaže bychom se s nimi (zákonnými zástupci) takto dohodli. Pokud nám v důsledku nákladů vznikne škoda, půjde k naší tíži (viz text 4.b) výše).

Veškerou činnost na další měsíce je třeba plánovat a připravovat s vědomím, že zákaz aktivit bude prodlužován a to včetně letní činnosti. Přihlášky na letní tábory bude třeba doplnit o důsledky možných, budoucích omezení a jejich důsledky. Je tedy třeba pečlivě zvážit, jaké smlouvy budeme uzavírat a zda platit zálohy. Zkrachovalý provozovatel ubytovacího zařízení vám zálohu už nevrátí i při sebelépe naformulované smlouvě.

^{2/} To co vyvolal Covid-19 takovou překážkou určitě bude.